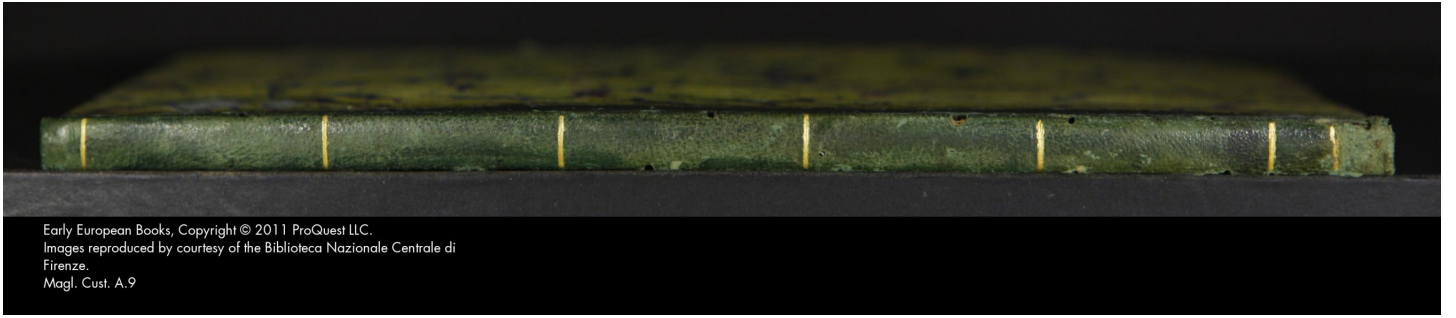

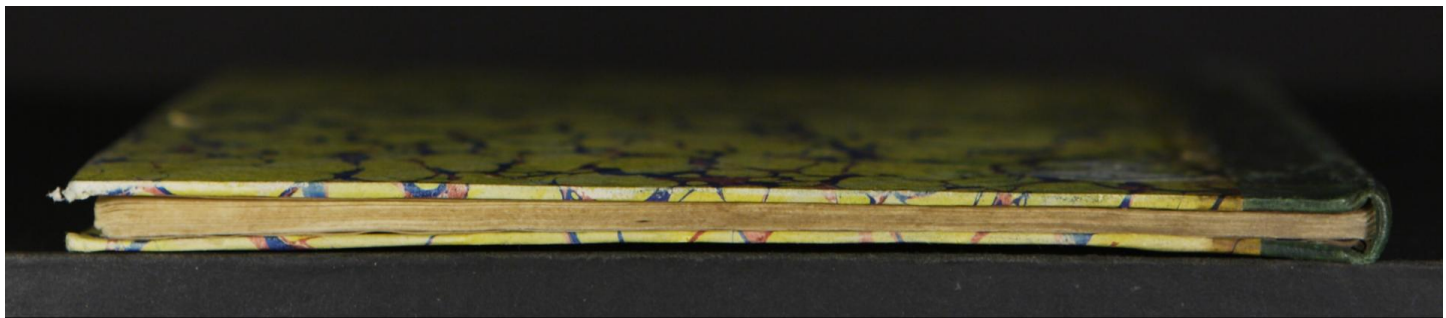
A
Cust.

9

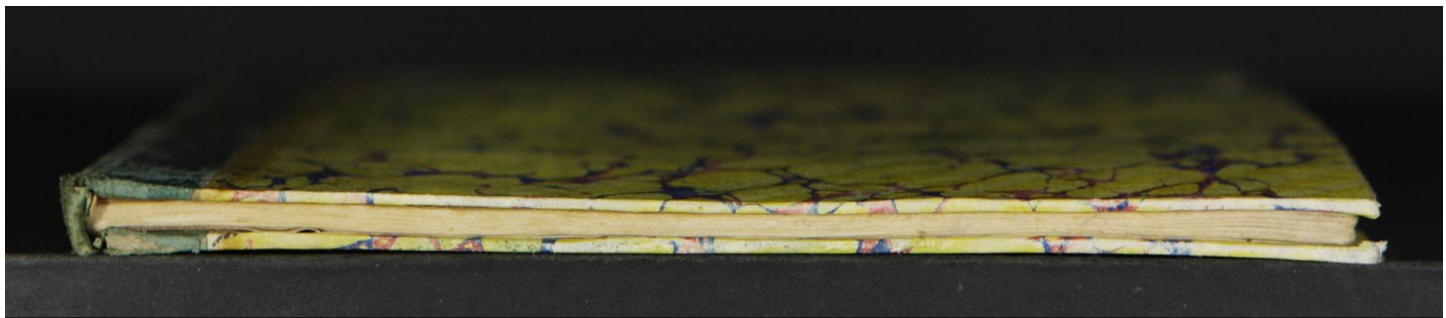

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.9

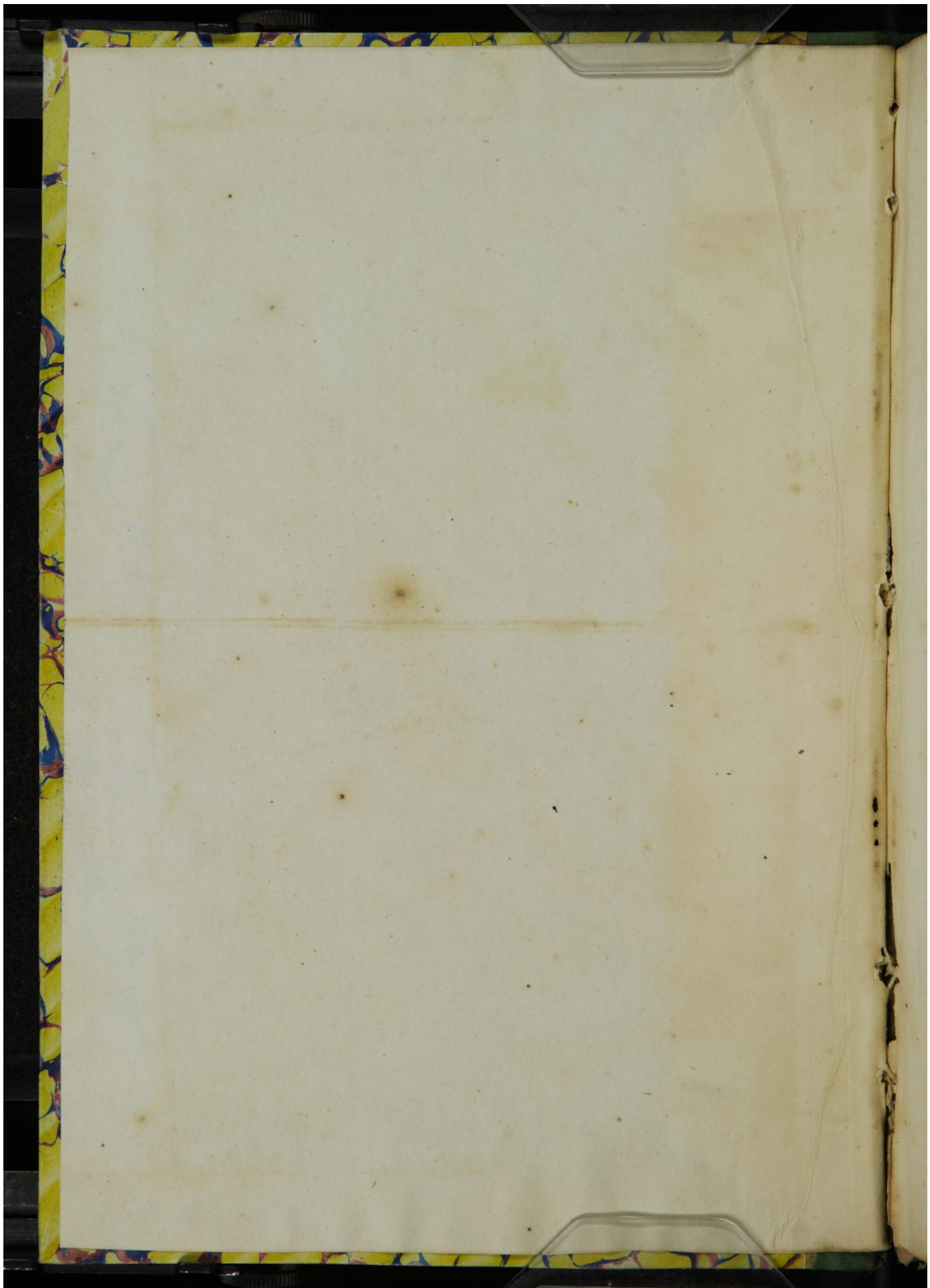
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.9

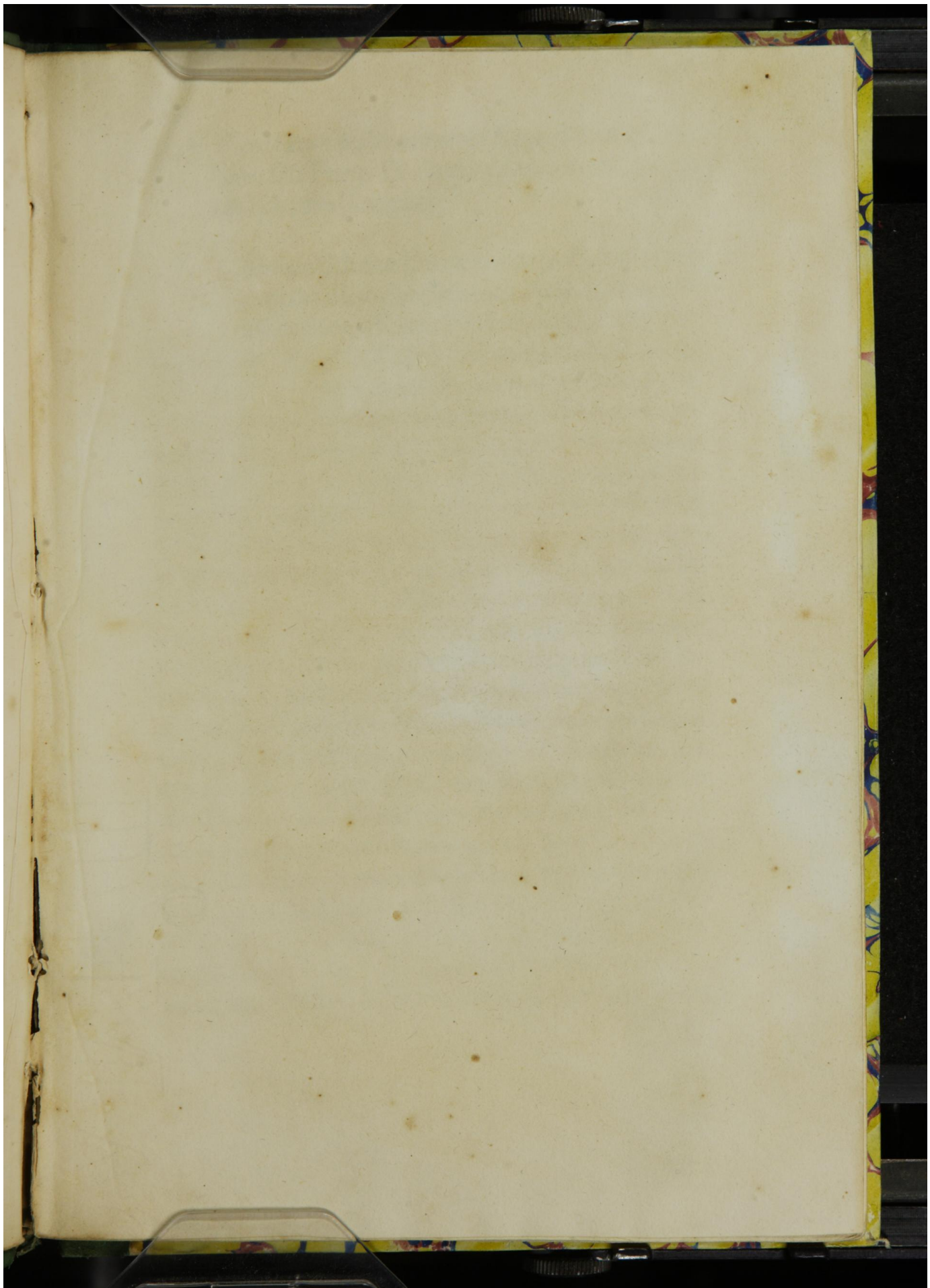

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.9

Tractatus pulcherrimus Eneae Siluii.
Siue Pii Papae. II. de curialium miseria feliciter Incipit.

Eneas Siluius Picolomineus. Salutē plurimam dicit dño Iohanni Aich pspicaci et claro iuriscōsulto. Stultos esse qui regib9 seruiūt/vitāq; tum infelicē/tum miserrimā ducere Curiales/vereor ne q; me arguāt/mibiq; maledicāt: si hac ep̄la/quā tibi sum scripturus ostēdero. nec n deerūt/q; me principibus deferāt/et hostē reddere curēt. qm videar hoīes/ab eoz obsequis arcere. nā q; post hac ingent illi/Regū atria frequētabūt/si se futuros illic miseros intellexerit. at ego nō id ago/ vt principibus derogem/sed illos potius magnis leuo molestiis. Instant assidue q̄ plurimi/z nobiles et magni viri:q; regū aures obtundūt:dū in Curiā p̄ci bus recipi postulāt. q; cū neq̄ant. reges/aut vtiliter recipe/aut hōeste repellere. in magnāq; ppter ea sint āxietate/grā mibi nō odiū hri debebit/si quē ex his mōuero. Curie regis vt suapte renūtiēt/nec timenb ē: meis scriptis id fieri/vt regū aule deferātur. Erit. n. sp̄ stultoz numerus infitus/q; vitā beatam/apud reges solūmodo iudicēt inueniri. S; caue dicūt alii/ne diuinis aduersere p̄ceptis/dū reguz suades euitari seruicia. cū Petrus ap̄l̄oz princeps z caput eccl̄ie subiecti estote dicat oī creature hūane ppter deū/siue regi q̄ si p̄cellenti: siue ducib9/q̄ si ab eo missis. Absit aut a me scelus hoc/vt apostolo

contradicā: vel regibus dicā nō eē pendū: cū 2 veri-
tas in euāgelio/ reddi q̄ sunt cesaris cesari iusserit: 2
q̄ dei sunt deo. cūq̄ ad romanos Paulus doctor gē-
tiū dicat. Oīs aīa ptātibus sublimiorib⁹ subdita sit:
nō ē. n. ptās nisi a deo. Clamo 2 ego obedite princi-
pibus v̄ris/ oēs populi. Subicite vos sublimioribus
ptātibus/ oēs gentes/ Sed mēineritis/ q̄a Petrus p̄p̄r
deū/ vt subiciam/ iubet: non p̄pter opes/ potētias/ v̄
honores. at ista non sunt ḡria meis scriptis/ Si cū p̄-
pheta dixerim/ nolite cōfidere in principibus in fili-
is hoīm/ in q̄bus nō ē salus. Preterea q̄ plures obie-
ctōes alias/ q̄bus te responsorē cōstituo/ si q̄ sint/ q̄ ve-
lint me amplius īpugnare. Ego ad rem ip̄am veniā:
si prius qd hoc me disputare cōpulerit/ paucis absol-
uero. Genitor meus Siluius/ q̄ mortuo p̄re postū
natus: paternūq̄ nomē tulit/ adolescētis sue florem
apud antiquū ducē mediolanēsem/ b⁹ Philippi du-
cis p̄rem peregit. affectusq̄ tandē curie tediis/ do-
mū rediit/ vxorem duxit/ filios genuit/ 2 vsq̄ in hāc
diem/ vitā q̄tā/ laudatāq̄ degit. Is cū ad se duos senē-
ses iuuenes/ ad mōn nobiles accessissent/ 2 an regi ser-
uire cōduceret p̄cōctati fuissent. Sic r̄ndit/ menip̄sus
cū adolescēs apud Homerū/ Hesiodūq̄ diuersa deo-
rū scelera legisset/ ea licita esse/ atq̄ honesta crede-
bat. nam qd dii faciāt/ q̄s nō arbitret̄ honestū. Hic
vir postea fcūs/ cū illa tanq̄ turpia p̄hiberi legibus
aiaduerneret/ incert⁹ ai/ phōs adiit/ sciscitaturus ab
eis/ q̄nā eēt optia vita/ 3 neq̄ p̄hi satisfacerūt/ cū in-
ter se dissentirēt/ 2 alii voluptatē/ alii vacuitatē do-

Meniphus

Vita Optima.

loris/virtutē alii. qdaz vero ai/corporisq; z forrūg
bōa/si iūcta/vitā dicerēt/p̄bare btām. Incertior i-
gr̄ ille/m̄toq; antea. vt verbis vtar Terētii cōsulē
mortuos decreuit/z ad iferos penetrauit/ac ex tbi-
refia/q; z ipe vates diuinatōr q; fuit/vbi vitā btā ef-
fet p̄giuit/cui cū vates diu r̄ndere negasset/in aurs
tandē insufurrās/apud priuatos inqt optiāz vitā hō
ē felicitatē inuenies. Gyges q; Lydoz rex/q; se p-
ceteris fortūatissimū r̄putabat/Appollinē cōsuluit/
qs suo tpe felix eēt/ptēpsit oraculū regias opes/et
appat/atq; Aglaū quēdaz arcadē/modici ruris cul-
torē/q; metas agelli sui cupiditate nunq; excesserat:
felice esse r̄ndit. Vos igr̄ o iuues/si q; mō viuatis op-
tie q̄ritis/miē reges adibitis: nā cū ip̄ felicitatē ex-
pres sint/felices q; sibi dicati sūt/nullo pacto p̄nt ef-
ficere. q̄ppe q; p̄cipibus fuiētes/nihil sibi liber-
tatis relinquūt: vt ea cōseq; possint: qbus potiti mul-
to sint q̄ ātea misiores. Virtutes. n. o iuues felicia-
vite sunt effectrices: q; a principū domiciliis exclu-
si qn casu aut errore limē ingrediūteuestigio co-
gūt/fugere: p̄territe sinistris morib⁹: qbus in altis
palatiis viuūt. q; si tps differēdi dare mōstrarē vo-
bis/oēs bōies stultos eē/q; vitā hntes aliā/in q; possit
hōeste cōsari: in curiis p̄cipū se p̄cipitāt: S; abē oci-
um. Iō vos tm̄ moneo/vt agrū hūc/histriōes/z adu-
latores/z alios nebulōes metere sinatis: q; nigrū in cā-
dida btūt: null⁹ ē. n. viris bōis/apud p̄cipes locus:
nulla emolumēta laborz. z vt Iuuealis verba r̄suāz:
Mior ē bodie res/heri q; fuit/hec ead cras detrah;

Gyges

Aglaū

Virtutes

exiguus aliqd. Sic Siluius genitor/ illi vero ab infa-
no pposito ruocati/ dōs manere/ z sibi/ z mulis viueſ
decreuerūt/ At pſna vox/ minus in filio/ q̄ in extra-
neis potuit. nec. n. me pſ ab obſeqiis curie valuit
auocare. q̄uis ſepe multi/ ne me pſ pſcipū veſaniaſ
ire pditū admōuerit. Sz exptus ſum/ qđ priuſ n̄ cre-
didi/ verāq̄ pſis ſniaz inuēio. qđ libet me nūc i hac
epſa diſſertare/ grauiq̄ tuo iudicio remittere cūcta:
nā z tu ānis cōpſibus inter aulicos cāes latrauiſti.
Vidi te apud Albertū cēſarē honorato in loco. et
cū te primū noui/ orator ſuſ in Baſiliēſi cōſilio bñdic-
tōez ſibi ex patrū cetu petebaſ/ cū is regni vngarie
diadema/ mortuo ſocero ſuo Sigismūdo cēſare ſuſce-
piſſz/ atq̄ poſtq̄ is q̄q̄ vita fūctus ē. n. n. triēnio to-
ipauit/ ad nepotē eſ Albertū aſtrie ducē te ctuli-
ſti/ cſ es adhuc cōſiliarius. quā rē n̄ ſum neſcius/ apud
ignaros reſ meſ ſn̄z plurimū detrabere. q̄s. n. in
felicitate viuere curiales crediderit/ cū tu q̄ vir ha-
beris bōus/ z ſapiēs/ ſolutus ſemel curie vicuſ/ itez
te viciēſ. ſz ſuſ eſ q̄q̄ in ead q̄ tu es cā/ q̄ ānis iam
xv. curiale fuitutē fuiui/ z nūc eccliaſticos/ nūc ſecu-
lares ſecutſ ſū pſcipes. z q̄uis nōnūq̄ euāſerī/ mox
tñ in vīcula meapte rēdi/ Itaq̄ poſſz aliq̄s opīari/ vt
ſolſ/ vſ cū paucis curie voluptatibus fruār/ idcirco
me mores curie corā aliis deteſtari. Sic apđ medio-
lanū/ q̄ Bernardio pđicatori tractſ vſurarios accu-
ſabat/ vt phibitis ab his reliq̄s/ ſolſ ipe fenerareſſz
lōge aſr ē. n. n. q̄ placeat mihi curia/ iō verſor i cu-
ria/ ſ ne leuitatſ accuſer/ q̄ gñs vite rēptū neſciuerī

ſuſurarius

pseque. Idem et te arbitror retinere. accidit. n. nobis /
sic et coniugatis Sunt. n. admodum multi qui viuente coniuge /
matrimonium dant et uxoris obitum cupiunt libertatis a-
more. spem illius ad corinthios Pauli mandati mēierunt /
Solutus es ab uxore noli querere uxorem. At hi postquam
libertatem sunt assecuti mox alteram ducunt coniugem: ut
vix quā exegas defunctę valeant expectare. Sic. n. ē
hominum caceres ut vitam quam viuunt diuque vixerunt et si
malam sciunt mutam tamen aut nequant aut nesciāt. hic ora-
turus ad eos qui suam vitam dānantes alienam laudāt. Iam fa-
ciamus quod vultis inquit eris tu qui mō miles mercator tu
sultus mō rusticus hic vos hic mutatis discedite pri-
mo eia quod statim volūt Prima sunt mi Iohānes qui nos
cogunt pseuerare. scilicet nulla ē ratio prior quam ab initio quā tanquam
empha caritatis omnia fert onera quis grauissimam ut ho-
noribus seculi ac popularibus laudibus effera quod si
humiles eēmus et aiam potius lucrari quam vanam veniri gloriam
studeremus haud minus profecto in hęc tedia se se recipe-
rēt. ad eos igitur qui propterea sequi reges volūt quia platos
et doctos in curiis eē conspiciunt Saluatoris nostri Iesu vo-
cē obiciam Super cathedram moysi sederunt scribę et phari-
sei qui dicunt facite secundum opera eorum nolite facere. nō igitur
quod insignes viri ac magistri inter faciunt sed quod facere de-
bent imitari omnes Expēdat prius seipsum qui se dicat vult
regibus an tollerare labores famem petisiti suffer-
re et umeliasque valeat sustinere. Deinde conspiciat diligē-
ter ut ex curia consequi possit quod suus desiderat animus.
mibi et angustię apud principes infertur intollerabiles eē
videntur et que homines optāt illic nullatenus inueniri.

Ambrosio

13
20

q̄ fit vt nam p̄ris sn̄iaz arbitrer̄ q̄ nūc trāfigē9.

r
Epetenda ē igit̄ p̄na vox . qd̄ ille stultos
esse autumat singulos/q̄ nō coacte p̄ncipi-
bus seruiūt. Clara vox/dura tñ fortasse

Stultus

nōnullis videt̄. Sed audiāt q̄ pacto p̄bet̄. Stulti quo
ad p̄positū n̄m/tribus mōis dicunt̄ hoīes. Stult⁹ ē
q̄ q̄ritat/qd̄ neq̄t inuenire. Stultus 2 q̄ q̄rit qd̄ nocz
inuētum. Stultus q̄q̄/z ille ē/q̄ f̄ie p̄posito/ad quem
tēdit/cū plures habeat calles/deteriorē deligit/z p̄-
culosiorē. vt si Romā petiturus/cū due sibi pateāt
vie/altera breuis/atq̄ secura. Altera lōgior/plēa la-
trōib⁹/pgere vltimā velit. Curiales igit̄ hoīes/aut
primā stulticiā incidūt/aut alterā/aut tēciā. aut. n.
qd̄ asseq̄ neq̄unt inuestigāt. aut qd̄ inuentū detrim-
to sit q̄rūt. aut semitā peiorē deligūt. q̄s res meli⁹
lōge cognoscemus/si que sint curialiū desideria/z q̄s
sibi cōstituāt fines p̄uiderimus. Mihi vident̄ oēs/q̄
regū/vel principū latera stipāt/aut honores q̄rere:
famāq̄ seculi/aut potentiā/aut diuitias/aut volup-
tates. nec inficias eo/nōnullos eē/q̄ se apud p̄ncipes
lucrari aīas arbitrent̄. vt meritū tāto mai⁹ nāciscāz.
q̄nto cū maiore piculo militauerint. De his igit̄ q̄n-
q̄ generibus hōim/dicendū ē nobis. q̄s tñ distare/vt
sapiētes sint oñdemus/vt facile quis eosdē deliros.
amētes/insanos/ac stultissimos q̄at cognoscere. Pri⁹
tñ q̄ hoc aggrediar/oēs oratos volo/ne me quēpiāz
principū carpe censeat/aut quis pacto Serenissimo
Diuoq̄ principi meo Frederico cesari detrabere.
nam et si dicturus inter disputand⁹ fuerim/viciosos

principes esse/et libidinū/ac stulticie suos/nō tñ id
oībus ascripseri/nec.n.me latet inueniri nōnullos
tutū/ac sanctimōie cultores/q a pīcipatu vicia diui-
no q̄daz munerē sepent. quēadmodū bōi/apud gētiles
pīcipes/Augustus/Vespasianus/Titus/Traianus.
Pius sunt habitī. z apud xpīanos Cōstantinus/Ar-
cadius. Honorius/Theodoxius/Carolus magnus /
z quē Bāberga venerat Hēricus stūs/in qbus si vī
pietate/vel māsuetudie/vel pacis amorē/vel iustit-
ie zelū/vī religiōis affectū regis/Fredericū nrm /
nulla in re minorē inuenies. tñ abest vt meis sibi
scriptis/vel detractū/vt eius laudes illustrare/z
sib⁹ q̄ad possim/z oīoe soluta decreueri/nec me nūc
eī curia detineret/nisi sua me bōitas allexisset/Sed
me q̄nta sit curialiū infelicitas oīsu/ nō qd ipse/z
alii pauci/qs equos amauit Iupiter/sz qd cōiter pī-
cips agāt referri oportuit: q si oīa q̄ inferius mala
recēsent/in nri pīcipsis inueniri curia dixerī. apte
mētīar/nec minus mētīar. si nihil illoz/bic eē oten-
derim/nec ego quenq̄ momorderim/quia sic ē hoīm
vita vt plus mali vbiq̄ q̄ boni repiatur.

Ostra intentō ē fatuos esse/q pīcipib⁹ ha-
rent disputādo mōstrare/Iam igit illos ag-
grediamur/q tāq̄ appetētes honorē/princi-
pibus fūiūt. Aduersus qs cū iuueali libz exclamar.
O medici mediā pūdite venā. delirāt. n. q pī ho-
norē pīcipibus famulāt/ad q̄ purgādas mētes/nō
meis scriptis/sed elleboro potius eēt opus. qs. n. in
aulis pīcipū/ve z honorē dixerit inueniri. Datur

honore

honores in curiis/non fm mores/atq; virtutes: Sed
vt qsq; ditior ē/atq; potentior/eo magis honoratur
Nam quē vnq; pauperem/tam zsi pstanti virtute p-
ditū/regū aliq; sublimauit/Audio q; obicis/fuerūt
nōnulli/dicis obscuro nati loco/atq; inopes qndaz/q;
nūc oībus sunt prelati. sic n. principes voluerūt. q;
quos oro sic prelatos ais/nēpe quos suis morib; cō-
formes inuenerūt. quibus moribus auaritie libidi-
ni/luxurie/crapule/crudelitati/Sicut ē sane. Placet
auaro regi. qui pecunias vnde cūq; refert. Gratus
est libidinoso/q; virgines/atq; maritas sibi concilien.
Carus est ebrio/qui cōbibit/Crudeli iocundus est/
qui sanguinem qm multū effūdīt humanū. Nemo ac-
ceptus ē. nemoq; ex puo statu pfertur aliis/nisi ma-
gno aliquo facinore se se principi cōciliauerit. At
hic nō est verus honor/z stabilis/q; ex radice venit
non bona. Vera gloria/vt inquit Cicero/ē illustris
ac peruagata/multozq; z magnorum/vel in suos ci-
ues/vel in patriam/vel in omne genus hominum fa-
ma meritorum/quaz nec principes assequūtur/ nec
qui sunt eis/Cū viciis omnes ferē sint dediti/nec
bonū aliq; agant/nisi fortuito/At transeūti per vr-
bem tibi inclinabūt homines/denūdabunt capita.
cedent loco/salutes dicent/manus osculabūtur. Ita
est certe/at vbi transigeris/digitos retro tendent.
subsanabuntq; tibi. Et ille ē ingent/q; principē nrm
seducit. qui bellum suadet. qui vectigalia augat.
Qui onera nobis importabilia cumulare facit. Et
etiam qui verso pollice/quos vult ex nobis occidit

Honor

quem dii/deoq omnes perdant/ne sub eius tyranni-
de diutius simus. Huiusmodi est honor curialiū. q
si te qsq̄is es oblectat/nō verebor te stultū/atq in
sanū affirmare: q oblectatōes tuas/in re fallaci/va-
ria/atq oīo falsa reponas. At pasitoꝝ vocibus qui
te cenaz grā laudant/q̄ntum tribui debeat/tu ipse
nō nosti. Prætereo histriones/atq ioculatores /z toti9
vulgi laudes/quas vir prudēs/pro nihilo r̄putabit.
quia nulla ē vera laus/nisi a veris pueniat laudatis.
Adde q̄ oēs curiæ sequaces/nō qbus p̄sint/sed a q-
bus p̄cedātur inspiciūt/z altius semp̄ euolare nitūt.
atq cū reliquos p̄cesserint/ipsis etiā regibus incipi-
unt inuidere: quia inexplebilis ē hūang ḡs appeti-
tus. Cui postq̄ te dedideris/sp̄ Ciceronis in ore ha-
bebis. Quicqd ē. n. q̄uis amplū sit/id certe parū est.
cū est aliqd̄ amplius. Est insup phōꝝ sentētia/ac p̄-
ferim Aristotelis in honoribus nō esse finē p̄ponen-
dū/qa z res incerta ē/z in pt̄ate alterius/z qui fuit/
honori et huius seculi fame/nec esse ē/vt multa fa-
ciat inuitus. Interdū plus hōibz q̄ deo fūire cogi-
tur. Duo. n. cū sint honores/alter viroꝝ bonorum:
alter multitudis. Stultus ē q̄ primū apud regē ve-
nāq̄ inueniri verus honor non pōt: vbi virtutes
non regnāt. Qui vero alterā/multo stultior ē/quia
et rem p̄nitiosam seq̄/z viciosam/z instabilē/z icer-
tam/atq̄ hi q̄dem p̄petuis cruciatibus affligunt: cū
sibi p̄ferri plurimos/z sepe indignissimos videant.
nec q̄ bonoꝝ ē auidus/vl q̄ magisq̄ in curiis angit̄.
atq̄ iam satis de honore sit dictum.

Vnc ad potētā eā⁹. pulchrū vī apd pīcīpez
esse potentē/tutoz vocari regis/pīcipe aliis :
bellū indicere: pacez pōnere: posse obesse/z pdesse
q pluribus: S³ multi decepti sunt/dū posse apud re-
ges plurimū q siuerūt/apud Tiberiū/Neronē/clau-
diū/rā potēs Seianus fuit/vt ipator apud Capreas
cū rge Caldeo sedēte/solus hic ipiū admīstraret. Se-
cū dūq illud totius orbis caput veneraret. Et qppe
si añ ipm oppōsa cesaris senectus fuisset/hūc vnum
populus Augustū vocassē/S³ nulla ē apud pīcīpes
diuturna ptās. nulliusq status debiliōr/nullius īcer-
rior/nullius infirmior ē/q ei⁹ q apud pīcīpē vī eē
potērior. Sūt emuli multi/simulrantes odia/Oīs po-
tētia magne inuidie subiecta ē. Incidūt suspitōes/p-
anā infidie/pstrepūt vndiq delatores/Atq vt ocul⁹
pua festuca turbat/Sic principū grā/offēsiūcula/vp-
mīma cadit/interd ē nullo crimie pdiū. tū apd pī-
cīpes/subdola lingua pōt/apud Adrianū ipatorē b-
latoz voces adeo valuerūt/vt amicos qf ad summū
prouexerat/post/hoīiū loco hūerit. Sed ad Seianū
redeo/vis ne salutari sic Seianus z tā eē potēs vt il-
le fuit. At hic vnica principis epīa capt⁹ ē/p vrbē
vncō ductus/ad spectaculū/z in tibridis ripa trūca-
tus/Oēs q ipsius statue ex capitolio deiecte sunt. p
lege sacras lras. q Saul. q David. q Salomon/ex-
bis q apud se potētes erāt occidi iusserūt. Abime-
lech qa potētē vidit apud se Isaac/ex regno repulit :
forlitā z īfici iussit/nisi digit⁹ dei cū i^o fuiss³: Cl-
tonē sue nutricis filiū philippi pīs laudes cōpare

fuiſſet Alexander Macedo ſua manu interemit.
Extant noſtri tpiſ admodū multa exēpla/que cōſul
to fugio/ne cui videar detraxiſſe. De magno regni
appulię ſenecallo nēo me dīe phibet/qa tuta eſt in
mortuos rēphēſio. Hic apud reginā Ioānam/p^o in
lo^o fuit/potētīāq ſuā firmiorē putabat/qa 2 ſtupriſ
ſe ſe iſinuauerat/At regia ouerſo in aliū amor/pcuſ
ſores ad illū noctu trāſmiſit/q mortuo/aliſ ſibi ocu
bīoſ ſubſtituit. prari ſunt/q apud reges ppetuo ſit
potētes/Sepe q heri placuit/hodie diſplicet. nullū ē
in atriis pīcipū maiuſ ſtudiū/q vt aliſ gradu p
cipitēt/z ſe erigāt. Potentū q libet appetit/nulla in
ter curiales hītat fideſ/nō fr ā frē tutuſ inuēit/nec
patri filiū fiduſ ē/nec filiū pīez ſuat. q libet ſibi
ſtudet/oēſ pferri volūt/oēſ mādare/Si qſ potēſ eſt.
mille circa ſe oculoſ hī/z totū liguaſ ad ruinā e9 a
ſpirāteſ/z vnū hīq aliū illūc pmit nūmū/multos ti
mere hī/q multū pōt/z illū oēſ oppugnāt/q pīcipi
gratior exiſtiāt. Ruūt turreſ q iuxta flumē ſitē p
petuū in ſe aq curſum recipiūt. qd tu faciaſ q exi
miuſ volūtate dependeſ/in c9 amore/nec ferro/nec
plūbo/3 cera fixuſ teneriſ/qm vel inſrigidatuſ a
mor excutiet/vīr irē feruor eliqbit. nō oībuſ tm ar
rid3 fortūa/qntū cācellario nīr ceſariſ Gaſpi ſlichio/
quem vel mirāda fati clemētia/vel ſingulariſ vir
tuſ. atq preſtantia/que in pauciſſimīſ hominibuſ
reperitur/apud treſ Ceſareſ inter primoreſ po
tentem reddidit. Alioſ vero vix vnquāz vidimūſ
in curia ſucceſſoriſ/tales eſſe/qleſ apud aīceſſorem

fuere. Sz p̄cipitari cōplurimos ex gradu cernimus:
ita vt q̄nto prius hongratiores/z potētiores cēlebā-
tur tātō exīn debiliores/z ibonratiores fiāt/z sint
inimicis gaudio/amicis vero/z p̄p̄qs/z sibi dolori.
molestie/atq; dedecori: Est at̄ vulgatissim⁹ eorū fīs/q
apud principes/vel honorez/vel potentiā queritāt:
quos in errore tam manifesto cōprehensos/stultissim⁹
mos esse nemo negauerit. nec plura de potētia.

Vnc diuitias p̄seqm̄ur/q̄s m̄e dubiū ē p̄plu-
res mortales in curiales carceres attraxif-
se/q cū Oīo se laborē ferre dicūt/senes vt ī
ocia tuta recedāt. qdam vero/Iuuēalis referūt ver-
ba. qn̄ e⁹ figā aliqd/q̄ sit mihi tuta senect⁹/ategete
z baculo. aduers⁹ q̄s/possuz Saluatoris nr̄i f̄monē r̄-
ferre: q̄ tā difficile dicit diuitē intrār regna celoꝝ:
q̄ p̄ foramē acus trāsire camelū. q̄ fit vt stultū sit di-
uitias q̄rere/z sp̄e p̄rie celestis amitterē. nec mihi q̄s
q̄ timorē f̄ais adducat/q̄s n̄ hēat x⁹ vñ alat paupes
suos: ap̄li nauī/z retia reliqrūt/inqt Ierōimus/nec
tñ illis q̄q̄ defuit. Libertas xp̄i paupes/et olera.
Cresi diuitiis p̄ferūt/sz ista fortasse nimiū r̄ligiose
dicūt/nec t̄ria sunt/q̄ vulgo p̄bari q̄ant/Agā⁹ igr̄ p̄i-
gui m̄ierua. cōsētiamusq; Iuuēali/z Aristoteli/ad fe-
licē vitā/opus eē diuitiis/q̄a n̄ facile emergūt q̄z to-
tutibus obstat r̄s āgusta dōi/Sūt q̄ se posse putāt/di-
uitias cōmulare/p̄ncipibus s̄quiētes. at hi vt diuitias
cōpent/libertatē vēdūt/nec tñ diuitias assequūt. naz
si tibi p̄nceps p̄ bñficia cōtulit/p̄ pheuda cōcessit/p̄ r̄s/
a p̄s tātō magis seruire teneris/q̄nto maiora sūt dōa

Qd si aliude nescis ex Gregorio discito / Cū .n. igt
ille augēt dōa / rōes etiā crescūt dñoz / q si tūc ex cu
ria velis abire / cū diues es fcs / mox oia pdidisti / In
uenit eā Submittit / accusator / Cōuinceris reus / etiā
nō missi crimis / auferūt bōa / z ne qri vnq possis e
ripi / z vita / Si vero i curia pseueraueris / o3 ad quif
ipia rgis eē patū / ire in bellū / p latrōes trāsire . nauig
gare in mari . māere in peste . mille capitis adire pi
cula Iustū z iniustū exeq mādātū . ridere z flere cū
rege . laudār quē laudat . vitupare quē vitupat / nul
la tibi in verbis / aut in opibus libertas superit . qd
igr stultius ē / q diuitias p tot tormēta cogere / cū sit
māifesta frenesis / teste satiro . vt locuples moriaris
egēti viuere fato . nō ne pterea deliramtū ē / cū duo
vel tres mulauerit opes oēs / h9 liberalitatis mūi
ficiētā expectare / z nō potius infitos respicere / q
dū regib9 fuiūt / ad extremā inopiā sunt deducti . iā
dabit inqt Persius / iā / dōec deceptus et exspes ne
gcq fūdo suspirat mū9 in imo diuitibus . nō nūq da
ri solēt diuitie . Sic i mare ferūt aq . nēo paup quis
diu z admod vtiliter fuiuerit / tm pmū reportabit
qntū diues ex obsego puo / nō . n . fuitia in curiis pri
cipū / s3 pōe pōderāt . nā z puos pua decēt / z magnos
munera magna . nec dōare reges solēt / qd neqant cū
libido fuerit auferre . itaq nec rē donatā / si velis a
lienār poteris / nec in aliud regnū trāsferre / nec ex
ea gcq disponere / quod regi non placeat . Non sunt
igr tuę huiusmodi diuitie / quibus non potes vti p
arbitrio . Quid q neq testādi facultatem habebis :

nāq̄ si liberis careas/nēo tibi nō p̄iceps erit: heres.
Si adsunt filii: nisi z ipsi principi fūiāt nō succedēt
tibi. Taceo q̄t diuites necati iussu eorū sint/q̄ eos dē-
tauerit. Solēt. n. p̄cipes sic nōnullis largiri multa:
sic z nos suos pascimus/vt eos postq̄ ipinguati fuer-
int deuore. Sic de Seneca Lōginoq̄ legi9/q̄ ppter
diuitias interēptos Iuēalis affirmat/his versibus
Tpibus diris igr̄ iussuq̄ nerōis/Lōgeuū z magnos
senecę p̄diuitis ortos Clausit z egregias laterāoz
obsidet gdes. Tota cohors pierūt. n. z laterani p̄p̄
diuitias. Scē igr̄ scriptū ē/z verē/q̄ aat diuitias fruc-
tū n̄ cāpiet ex eis: adde q̄ pauciss̄ reges/q̄ sua sunt
donāt. rapiūt. n. vt donēt/q̄ nec vera sūt dōa/nec iu-
ste possidēt. Cū vix regnū vllū inuēiat/q̄d n̄ sit vel
ptū/vl̄ otinuatū fraude. qd ē q̄b largiri iuste p̄ci-
pes possint/vñ pecūie/vñ iocalia vēiūt/q̄ apud prin-
cipes sunt/nisi ex raptu/vl̄ veditōe iusticie/aut ex
spoliis eccl̄az. At ista sunt iniquitatis p̄mia/q̄ nec re-
gi p̄desse/nec tibi vtilitati/si dōata fuerit/ēē possit.
Relinq̄mus igr̄ hāc diuitiaz cupiditatē/q̄ n̄ implet
auarus pecūia/z auaro vt inqt Ieroni9 z Sēca/pri9
dixerat/Tam deest qd h3/q̄d n̄ h3/Sci9 scripturā
dntē/q̄ n̄ pderūt diuitie in tpe vltiōis. diues. n. cū
interierit/n̄ sūmet oīa/z nō descēdet cū eo gl̄a dō9
e9. viuat9 obsecro tāq̄ nihil hñtes/z oīa possidētes:
victus atq̄ vestitus/vt itez Ierōi verbis vtar. di-
uitie xpianoz sunt. et has est potens nobis domi-
nus/absq̄ misterio principum tradere. diuitias ve-
ras apud reges/vel nō inuēim9/vl̄ tales inuenimus/

Auarius

Diuitie

quas longe melius fuerat non inuenisse. At hoc de
diuitiis libasse sufficiat. Ex qbus ni fallor monstratū
ē stulticie opā dā q ob opes pīcipib9 famulatur.

Vnc tps admonet vt de voluptatib9 disse-
ramus: in qbus multi mortales bñtudiem
posuerūt. Atq; in pīs Epicurus vir aliqn
magnus quē phī nī tps magis verbis q fcīs re p/
bāt. nā qd9 ē obsecro vel theologoz q voluptatib9
nō infuiat. Quāobré si quē forte iueneris q aspne-
tur ocul pulchritudīez rez nō odore vllō nō tactu/
nō sapore capiat: secludatq; auribus oēm suauitatez:
huic hōiesz fortasse pauci deos ppitios/ pleriq; ar
iratos putabūt. In orōe p Marcello/ Ciceronē dñtē
inuēimus/ qbus in verbis oēs qnq; sensus tetigit. q
bus voluptates hauriūt. Cūq; duę vię sint: qbus hūa-
na vita ctinet. altera virtutū/ altera voluptatū/ illa
deserta/ inculta atq; iterclusa frōdibus/ et virgultis:
hec sp hōim frēqntia terit: nec qd q ē q voluptati nō
obseqt. Suntq; admodū multi/ q tanq; voluptatibus
fruituri/ obsega pīcipū āplectūt. qd q stultissimū
sit opeptiū fuerit ostendisse/ ac de voluptate q pī-
mū oculis pcipitur/ primum dicamus.

Blectant nōnulli dū splēdidos eqtes aspici-
ūt/ dū bella geri/ exercitusq; curren vidēt:
dū formosas/ cultasq; mulieres intuētur: dū
cetus hōim ornatoz/ dū ludos/ dū iocos/ dū pulchros
eqs/ dū picturas/ dū sericeos pānos/ purpureos/ aure-
os/ dū mirificas vestes/ iligēs vrbes/ egregias domos/
alta palatia/ marmorea templa/ testudines/ viridātia

Virtus
Voluptas

prata/lucos fontes/flumina/feras/serenū aerē/mon-
tes/apricos/amenas valles/armenta/cāes/z huiōi cē-
tera pteplāt. at hec oīa multo iocūdiora sunt priua-
tis hōibus: qm curie obligatis. nā q seruitio regum
mācipatus ē. in bello/nō vt spectator/sz vt miles ad-
erit/z huc/atq; illuc cursabit/ac hostē ferire/seq; tu-
eri/magis q̄ oblectare oculos cogitabit. mulieres n̄
intuebit/nisi cū regi placuerit/tūc q; illas videbit q̄
aliis grate/sibi molestissie sint. ornati vestib; hōies/
plus inuidia q̄ voluptatis pbebūt/z aliēos eqs/z me-
liores/z nitidiores q̄ sui/nō letabit inspexisse. iocis
atq; ludis/praro intererit/lateri regio sp assistēs: pa-
latia vero/tēpla/picturas/facilius spectār mercato-
res/atq; priuati hōies q̄ curiales pnt. Cūq; reges p-
raro suoꝝ regnoꝝ lites exeāt/vrbes inspicere/n̄ ni-
si vnius regni poteris/nec qd apud alias gētes sit p-
ciosū vidēdi tibi copia dabit. ea q; q̄ in cāpis sunt/
visu delectabilia/rarissime inspicies/domo clauis q̄
si capti⁹/nec vnq; exhibis/nisi cū rex/vel venari volu-
erit. vlt aliter aīm relaxar/qd tū fiet/cū maxie vel-
les dōi manere/cū niues/agros/coopuerint: vel cū so-
lis feruore mundus ardebit. Sz marcet plerūq; sub
tecto squalida pulueribus/ps maior curialiū. nec ī-
coreis atq; tripudiis fēiaꝝ delectatō dat/cū tu illā
respicias/q̄ in aliā fert/z te ne dū spernit. s̄ ēt odit.
nulla dies ē. in q̄ res mille nō videas/q̄ tuū pturbēt
aīm. Sp tibi añ oculos inimici sunt/oculariq; manū
psepe cogeris/q̄ velles trūcatā videre/facileq; pl⁹ a-
maritudinis q̄ dulcedis vis⁹ tu⁹ ex curia rportabit.

et in audim

T in auditu dices magna ē curialiū delec-
tatio/dū nouitates totius orbis/viros sapi-
ētissimos loqntes/dū gesta viroz mag^oz:
dū cantus/sonosq̄ audiūt musicoz/Credo z hoc ple-
rosq̄ decipe S3 medendū ē etiā huic pti ne q̄ oblec-
tatur⁹ aures: curiē se astringat/ac molestiā p volup-
tate pcipiat. naz qđ tu mihi de nouitatibus ais/abs
negocio ofuto: cū plura illic displicentia/q̄ grata au-
diant. Cū nūc ciuitates capte/viri pstantes occisi.
spolia facta: rapine cōmisse/victores mali/victi bo-
ni sepius referant. Viros aut sapiētes/q̄ de morib9/
ac secretis nature disputāt/q̄q̄ historias referūt/nō
nisi p adulatōes/apud principes accipies/q̄ si nō nū-
q̄ oratores/atq̄ phī disertī curias adeūt. oratiōesq̄
corā principibus hnt/non tam dulce est eos illic au-
dire/vbi cū metu magis loquūtur/q̄ in scholis/vbi
sunt liberi/z ad veritatē/nō oplacentiā fant Hinc ē
q̄ Athenis/dū libera ciuitas fuit/z Rome dū cōsules
rem pu. gubernabāt/lraz studia maxie floruerūt.
In curiis vero/q̄libet fmo p adulatōem hētur/nihil
ad ver^z dī. Cōmendātur malī/bonīq̄ vitupant. Sūt
q̄ veter^z narrāt historias/ē mendose/atq̄ puerse/cla-
ris auctoribus nō credit/sed fabellis inanib9 fides
adhibet. Plus Guidoni de Colūna/q̄ bellū Troia
nū magis poetice/q̄ historice scripsit/Vel Marsilio
de Padua/q̄ translatōes impiū q̄ nunq̄ fuerūt ponit:
v^l Vincētio morcho/q̄ Liuiō/Salustio/Iustio/Quī-
to Curtio/Plutarcho/ac Suetonio pstantissimis au-
ctoribus credit. Citharistas vero/ac Cātōres. q̄uis

curia solet optimos hōre/plus. n. hoc genus hoīm q̄
phōz vel poetaz p̄cipibus placet/nō ad tuā sed
regis audies voluptatez. Cūq̄ dormire/aut aliud o-
pus agere velles/tū potissime istorū sonis/aut cātī-
bus ingetaberis. Oībus hoc viciū ē/cātoribus inqt
Oratius inter amicos/ut nunq̄ inducāt aīm cātare
rogati/iniussi/nūq̄ desistāt. Quo fit ut cū nolis au-
dias/cū velis nūq̄ appeant. Et tñ his/singul̄ kīs ali-
qd cogeris elargiri. Quid q̄ oīa iurgiorū/atq̄ rixa-
rū sunt plena. vnus alīri maledicit/increpāt se inui-
cē/Blasphemie in deū/sanctosq̄ iaciūt. oēs in cōfuso
loquūt. tot clamores sunt: ut vix sociū q̄ prope te ē
valeas audire/q̄libz sua facinora narrat. Cura de ro-
gatōe alterius. Illi suam p̄riam laudāt/2 alienā vitu-
pant. Spurcissima vndiq̄ verba p̄sonāt/ nulla in ver-
bis modestia/ nulla reuerentia/ nullus pūdor. Scur-
re sp̄ audiūtur/vel detrahētes/vel ructātes. Nā his
solis libertas ē qcqd vel facere velint/vel d̄re. At
hec si qs sapiat/mutus potius ēē velit/q̄ audire.
Am de tactu pergamus: in q̄ Venus potissi-
me dñat q̄ nōnulli rerū ignari/blādissimā i cu-
riis esse cōfidūt. Ex eo errātes/q̄ mulieres eos
amare cōueuerūt/q̄ uestibz sunt ornatī/q̄ crines uē-
tilāt/q̄ torneamēto interfunt/q̄ canūt/q̄ choreas ducūt:
q̄ sp̄ leti/atq̄ hilares inuēiuntur. Sicut curiales esse
vident. S; mie ita ē/ut grata sit hic uenus nam si q̄ ē
mulier/q̄ hos amat/nō tñ eis se credit/qs loq̄ces ag-
noscit/iactatores/instabiles/plurium amatores: nisi
forsitan aliq̄ ē/q̄ famam p̄uifaciat/tūcq̄ multi circa

vnam occurrūt. nec vllam sine riuali diliges. hinc ri-
xententōes/odiosa verba/interdū verbera/z homi-
cidia. nullam nutrire modico poteris. cui adsint q
multa pmittāt. veniet alter te pulchrior/z accepti-
or. nulla tñ fides ē/q vno pēta sit viro/sepe cū ami-
cā petes/aut aliū cū ea inuenies/aut isse illā ad aliū
repiēs/q si tibi grata obtigerit/z fida puella/nō po-
teris nisi rapti/z p furtū esse cū illa/neq. n. fuisse r-
gi z amorī poteris/qa vterq. insolēs dñs ē. z q hoīez
totū vult sibi. adde q nedū amicā. s. nec iugē in cu-
ria pudicā suabis. tot sunt vndiq. proci. tot formo-
si iuues. tot pmissores/tot lenē vt nec castissima cō-
iunx resistere tot ipugnatōib⁹ possit/q si pbissima
fuerit/defenda ē tñ/cū indies curie pīcipū moueā-
tur/Siue iūx sit/siue ocubia/tūc āxietas/mētisq. do-
lor. qa nec cū aīca remanere/nec illā ducere tecū po-
tes. z instabilitatē femine remanētis. c⁹ ē/in horas
mutari. Sp suspectā hēbis. Iunge irriliōes ac detra-
ctōes q fiūt amātib⁹. Dinumera discrimīa: pōdera
suspitiōes. Oīa hēc cū sint priuat⁹ grauia/curialibus
iportabilia. nec vs q i atriis rgū tact⁹ oblectat.

Equūtur alii duo sensus/odorādi/z gustādi.
q pti iūcti sunt/pti disiūcti. nāq. dū fercu-
la redolentia lapidaq. medi⁹ vterq. sens⁹
letat. Si qs aut floz/aut vnguētoz seqt fragantiā/
nō gustū/s. odoratū iuuabit/z officiū suū odoratus
amittet/cū in palato cibus masticabit. At hi qbus i-
solo palato ē cā viuēdi/stulti sunt/z pecudū vitā/nō
boīm sectant. Nam z apostolus eos vitupat qrum

deus venter ē. rem nanq̄ dānatā sequunt̄. quis pluri-
mi p̄pterea velint regib⁹ obseq. vt bibere/atq̄ ede-
re maxie possint/z q̄a principes optis vtunt̄. vinis:
atq̄ cibariis. vesci q̄q̄ se eisō sperāt/potaturosq̄ cū r-
gibus se cōfidunt/ac sic muscē pingues mēsas/sic isti
vnctas dñōz popinas insectāt. quis regalib⁹ epul-
magis muscē q̄ isti potiant̄. Videam⁹ igr̄ ap̄ fasti-
gium regale/q̄nta sit curialiuz edēdi atq̄ bibēdi vo-
luptas/q̄ sane tūc optia ē/cuz fāes adest/atq̄ sitis:cuz
nec illa nec ista protrahit̄. At in curia/perraro āte
meridiē cibaria distribuunt̄. q̄ tpe/n̄ fāelici/sz rabi-
di sunt hoīes. q̄busdā vero expectatō lōga debilita-
tis spiritibus appetituz subripuit/alii modico pane/
vel caseo p̄gustato/orificium stōachi claufert. q̄ fit
ut alii uorēt/qcqd appōit̄/z ad crapulā impleant̄. Alii
vel nimiū sumere neq̄ant. Interd̄ in ortu diei/z añ
lucē fercula posita sunt/q̄ nisi comederis/vsq̄ in no-
ctē ieiunabis. nec tñ stōachus officiū suū fecit/nec
appetitus adest:cū post meridiē prāsus fueris/rur-
sus p⁹ horā cenā ponit̄. nunq̄ in suo tpe cibus affer-
tur:hic subite mortes/atq̄ intestata senect⁹/z orex-
is z vomitus z ilioz dolor/z calculus z morborum
oīa gñā viuūt. q̄lis cenā/tñ vinum q̄ succida nollet
lana pati. vt Iuueālis ait. Afferit̄ q̄d cuz biberis in-
sanus fias/acetosum/aq̄ticuz/corruptum pēdulum/a-
cerbum/aut frigidum/aut nis tepiduz/colore sapor̄
q̄ malo. Taceo illos principes/q̄ tñ ceruisiā in po-
tu p̄bent. q̄ cum vbiq̄ amara sit/in curiis/tñ z ama-
rissima est. nec tibi/aut in argēto/aut in vitro dari

pocula credas. nanq̃ in vno furtuꝝ timeꝝ. in altero
fractura. Potabis igr̃ ex ligꝛeo ciphonigro/antiq̃
fetido/in c9 fundo/fex creta ē/in qb9 sepe mixisse
dñi osueuerūt/nec tibi vni sciphus dabit/vt si velis
vel aquā misceas/vel purꝝ bibas/s3 in cōi potabis/at
q̃ ibi mordebis/vbi nūc vꝑ pediculosa barba/vꝑ sal
uosuꝝ labiū/vel imundiꝑmī dētes fuerūt. Interea
vinū ātiquū in tua pñtia regi pꝑinabit/c9 tāta fra
gātia ē/vt e9 odore tota dom9 repleat. Bibet is mu
scatellū/maluaticū/ex galliis/ex matrigali/ex ripar
ia genuēsi. ex vngaria/atq̃ ex ipā grecia sibi affer
ri vīna iubebit/nec vnq̃ tibi/vel nimīū cyathū mu
nicauit/q̃uis cardiaca passione crucieris/q̃ si bonuꝝ
vinū añ te sit/nō tñ iocūde sapiet/cū melioris fragā
tiā tue hauserint nares. Velles nōnunq̃ bibere/sed
nō audes/nisi maiores incipiāt/nec famuli vinū ap
ponūt nisi p9 mediū mēse/q̃ si añ petieris/2 iportu
n9/z petulās/z ebriosus iudicaberis/nec sñ ignomi
nia/q̃ postulas obtinebis/nec ad tuā/s3 ad maiorū si
tim potabis. Vinum postq̃ in mēsa fuerit/p multas
man9 transibit/añq̃ ad te veniat/nec speres mūdari
sciphū/dū pincerne remiscēt/q̃uis in fūdo fex here
at/vel intus aliq̃s ructauerit/nam sicut in tēplis aq̃
bñdictę sup infundit/sic in atriis/principū/vinaria
vasa/q̃bus familie potāt/in anno semel euacuata mū
dant/nec in vino tñ/sed in aq̃ quoq̃ cruciatus iest.
Nam si stomachus dñi vt Iuuēalis inq̃t feruet/po
tuq̃ ciboq̃ frigidior geticis petiū decocta pruinis.
Quibusdaz in estatē suā glacies/atq̃ hac in feruo

ribus vina frigefiunt/nec tibi minima portio dabi-
tur/maiore si te cruciaberis/quia videndo nihil gu-
itabis. quid tibi de mappis dicam nigris/laceris/uc-
tis/q̄ nedum tibi fastidium moueāt/sed manibus ap-
plicantur/teq̄ sequūtur/si q̄n te volueris tergere/q̄
plures veriti/madidas pingui iure manus in propriis
desiccant vestibus/hinc est illud abdomē/q̄ in pec-
toralib⁹ curialiū cernis/vt satius sit in stabulis por-
corū/q̄ in curiis comedere dñorū. nam mensalia illa
munda. sericea duplicata/solis principibus fuiunt:
z in dies mutantur/tua truncis affixa/tam diu dis-
cerni a mensa possint/Audi nunc cibaria/z sume vo-
luptatem/si potes/nulla tibi alia mactantur anima-
lia/q̄ boues/capre/porci/vel vrsi. nec ista recētia/vp̄
paululū trita. s; postq̄ fetere ceperūt dispēsatores
emere solent. nam quo minoris emunt/eo magis fu-
rantur. Carnes tuę frigide/bis coctę simundę insipi-
de/fetentes/fumo z carbonibus plene/nullis odimē-
tis. nullis balsamētis. spēbusq̄ nullis apparatus. Cau-
les putridi. rapę marcentes/et muscidę. legumina
semicocta. cicera. pisces. fabis. lentib⁹ interdū pul-
ueribus atq̄ cinerib⁹ mixta. Caseus raro ad te ve-
nit/aut si venit/viuus est/plus vermibus. vndiq̄
pforatus/situ squalidus/saxo durior. butirū fetidū/
lardūq̄ rancidū/tua fercula condit. Oua tūc appo-
nūz tibi/cū iā pullos alūt/Pira z pōa marcida/q̄ nisi
tu comederis/porcorū esca fuisset. oleū q̄ tibi exco-
quūz fercula/de lampadibus sumit/vel lucernis/cui-
us fetore fugari serpentes possent: q̄le illud fuisse

credendū ē ppter quod rome/cū bochare nēo laua-
ri volebat. Ego magnifico herō meo Gaspari/cācel-
lario/grās ago/q me hac ex sentina immūditiaꝝ de-
traxitꝫ ad lautā ei⁹ mensam deduxit/quis nisi ipse
fuiſſet/iam curiaꝝ tediis renūtiaſſem/Sed psequar
ceptū iter/pisces tui/vel lucii pui/vel carbones/vel
allegia/Si nataliciū fuerit poterisꝫ tencam gustare.
luti in quo iacuit odore fetentem/vel anguillā colu-
bre cognatā/aut hosce pisces/qui apud cloacas vrbi
um nutriūtur. Si quis tibi nobilior piscis apponeꝝ
quadriduanus erit/Panis tuus nigerꝫ adeo durus
vt vix genuinis dentibus frangi queat/Et quis eo-
dem p̄tio sepe nigerꝫ albus panis ematur/ne tñ as-
suescas/sp nigro pascaris. Volūtꝫ dñi assidue inter
se ac suos disparitatem notari/quis neqꝫ voluptati
nōnunqꝫ neqꝫ vsui fuerit. Tua insup fercula/eadem
sunt/facileqꝫ in annū/qd tibi edendū sit scire poteris.
q̄ res admodū voluptatem diminuit/q̄ solet varieta-
tibus irritari. Posset forsitan aliqꝫ hoc tollerare/ni-
si meliora p̄ferri otinuo cerneret/sicuti curialibus
acciditꝫ dū sordidū panē terunt/dūꝫ in morē eqꝫ
vel ordeū/vel speltā vorant/aut q̄s vocāt caseatas.
Interea domini piscem/queꝫ corsica misit. vel thau-
rominitane rupes. seu ientia nanqꝫ guttura/saciare
non sufficiunt nostra flumina/ne maria dum pesca-
tores proxima queꝫ scructantur/retibus/nec pis-
cem sinunt in vicinia crescere. ecce mox alium/qui
longi laticꝫ pectoris/necnon Squillam defert/aspa-
ragis vndiqꝫ septam/cuius cauda/ne dum familiam

sed hospites quoque si qui affuerunt conuiuasque despicit.
ille murenam adducit ex sicilia/qua inter Scylla et
Charibdim cepit/dum auster se contineret. quod accipere
res. turtures temulas/aut alios pisces enumerare/que
quod in aqis suauius aliter/ante principem/atque id vel assum
vel oleo venefrango/vel vino coctum optio inter odo
riferas herbas itueberis. Maxima inter pisces tibi
inuidia accrescit/nec minor inter carnes/Cum ceruum/
leporum/aprum/capream/castora/fascianum/pedice/gruem/
pauonem/oricem/gallinam/turdos/merulas/ficedulas/Ar
deas/Anseres/edulos/agniculos/cuniculos/aspiolos/
et quicquid volat/et quicquid drupedit saporis egregii vorantes
principem videas/atque haec egregie condita/pulmentariis
preparata suauissimis. quod cum respicis/nihil ex his quod ante
te sunt mordere potes/Sed expectas/et ad comitem di
cis/ecce iam dabit nobis semiesus leporum/aut aliquid de
clunibus apri/iam piscem assumam/iam gelatum aromatico iu
re/ad nos mittet/iam pullum galliaceum/iam duas auiculas
destinabit. sed euanescent omnes cogitationes tuas. nam curiali
bus nihil horum porrigit/nisi fortasse ad cruciatum tuum
aliquid socio tibi assidendum mitteret. quod scires illum te pri
cipi cariorum/numquam et tibi tantillum dabit/nam quod te satueris
sed quod magis afficiaris tedio/quam suaves sint epulae princi
pis/scies panem ante dominum niueum/ac molli siligine fecum as
picies/ad quem pistillum proprius eligit/et magis stipendio
retinet/artocopus/quem si tangere volueris/crepat/pe
cutieris/et panem tui canistri non receperis/nec intactum
heri dimiseris/et si verum fuerit/et optata tonitrua ce
nas maiores reddiderunt. raduntur tubera terre/

et vsq; a libya deferunt Boleti opti / quales eder so-
lebat Claudius an illu in q; venenu vxor sibi porre-
xit. Curialibus at viles / z ancipites fugi ponunt / in
qbus sepe mors edit. Poma principis talia sunt / qlia
sorores dicunt Hespides huisse / z in his solu oblecta-
ri potest. n. odorifera sunt vt no solu ppinguis / lo-
getia states / odore suo pfundit / tagere tn illa no po-
teris / aut quis pacto gustare. Caseus ex parma / pla-
ceriaq; deducit / Sudas / cecus . pinguis ex ouib9 fcus /
q solu serpylluz / cu suauissimis herbis depaste sunt.
Structore interea saltante p domu / z chiromata vo-
luti cultello an dñz diuersis gestib9 leporē / atq; gal-
linā secantē spectabis / z q te nihil horū pmittit tan-
gere / qbus oblectareris . qs ē q rebus in istis volup-
tatē esse curialibus credat / qs no potius penā ingē-
tē / cruciatūq; maxim recognoscat / an no similiū ē ho-
rormētuz / illi qd poete fixerūt / de Tatalo / q nec i aq /
bibere / nec i pomis eder / ptingit / quis / ad mētuz vsq; vtra-
q; sibi ptingat . qd q i mēsa princeps assidue fabulat /
atq; tacēda dicēdaq; fat / cu tu nec loq / nec hiscer au-
deas . nā si forte mutire psumseris / aut nutu aliqd si-
gnificare / qsi cas9 p plātas educeris foras / ac vel la-
tro vř fur vocaberis / vel adulter . Maxia q; dom9 /
(vt Iuuēal ait) suis ē plēa supbis . ille panē mag^o cuz
murmure porrigit . ille indignat / q se aliqd poscas :
z qd se stāte recumbas / aut no vident famuli defec-
tum mēse . aut si vident / negligunt emendare . Se-
pe tibi vinum / vel panis deerit . nec tamen aliquod
isto . polcer audebis / Si vel aquaz / vt vinum dopes /

vel acetū vt piscē mergas / vel sal vt carnes aspgas /
vnq̄ pecurū iportunū diceris. Enūmero tibi sedē
tū tedia / s; maiora illoz sunt / q̄ stātes fuiūt / z q̄tiēs
aliqud mordes / ipi tecū hiāt / z aerē solū capiūt / q̄ solū
pascūt cenaz reliquis / s; accipe molestias alias / Sūt
in curia diuersę dapes / nā raro minus q̄tuor ferculū
cena pat̄ / at ista nūq̄ vt optas ex ordie dabūt / sp̄ q̄b
vltim velles / erit primū / cū pane sat / z vrsi plen⁹ dor
so fueris / tūc cibaria meliora porrigēt / vt uel stōach
at⁹ renuas / vel ad crapulā / cū tuo maxio dāno come
das / q̄ si q̄s casus meliores epulas initio mēse ocesse
rit / mox ille ex ocul⁹ auferret. Est .n. magna mīstri f
diligētia / ne diutius res p̄ciosiores eē in mēsa p̄mit
tāt . nā z i ponēdo tardiusculi / z in leuādo celerrimi
sunt / aspice insup in paphide / q̄t manus enatāt / circa
carnes q̄t cultleli festinant / q̄le piculū illic manū ap
ponere / nisi q̄s chirothecā ferreā recepit. Sic apud
Strigoniēsem archiep̄m illū / q̄ an p̄ntem scdus fuit
Florentinū q̄ndaz fecisse omemorat. Cōtigit .n. ut n
nūq̄ alienū q̄s digitū / uel portiūculā manus acceper
it / at q̄ momorderit / uituli carnē / uel bouis / existians:
Mēse in curiis ūdiq̄ circūdant / edētib⁹. Cibaria su
p̄ caput tuū / z hūeros afferūt . sepeq̄ sup te ius to
tū effūdīt / Hic te p̄mit / is raptat / z in faciē tuam uo
mit / inter ferculū z ferculū magna fit mora / t̄p̄ulq̄
lōgū expectādo / sumit / cū intellectu nec spuer / nec
screar potes / nisi scurraz numero uel hri / nunq̄ cer
ta comedēdi ē hora / Si tñ in ipso mēse / initio nō affu
eris . cena m̄ etaberis / aut iurgiis afficeris / acerbis .

Inter hec nec porros/nec cepe/nec aliū q̄a venenū
ab Oratio dī/comedere poteris. Nec igit̄ q̄ princi-
pes edūt/nam illa tuū ventrē dedignātur: nec q̄ ru-
stici vorāt/q̄a fetorē dñis ingerūt gustare p̄mitte-
ris. Crassis igr̄ illis/z nullo sapore editas vteris da-
pibus. In q̄bus si voluptas eēt aliq̄/cessaret tñ/q̄a cō-
tinuē sunt/z īmutabiles/nam voluptates/vt Iuēat
affirmat/rarior vsus cōmendat. At in his reb⁹ tñ
deest/vt gaudiū aliq̄d intercedat/vt male iudicare
nō existimē/q̄ summā in eis miserīā/summāq̄ cordis
afflictōez posuerit. Sed stultū/atq̄ ipitū vulg⁹/hec
tedia/nō aīaduertit/solūq̄ suspensas auro vestes/ac
sublimes respicit in equis milites. Et cū opes/argē-
tū/aurū/famuloꝝ ceterual/z ornatū exteriorē intū-
eēt/misīas interiores/nēq̄q̄ cōsiderat. at Seneca sum-
ma prudentia vir. Isti inq̄t q̄s p̄ felicibus aspicitis:
si nō q̄ cernūtur/sz qua latent videritis miseri sunt:
surdidi/turpes/ad similitudinem suorū pietū extri-
secus cultiq̄ fit vt curialibus/q̄ p̄pter irritamenta
gulę p̄cipibus fuiunt/nedū ciues priuatos/q̄ cum
iocūda coniuge/inter dulces liberos/caste ac p̄ce co-
medūt/vel ruricolos/q̄ medias inter oues castaneas
molles/z mitia poma cū lacte vorātes/nitidi flumīf
vndas exhauriūt. Sed ip̄os quoq̄/q̄ in crepidinibus
petraꝝ/vel in pōtib⁹/vel ad ecclesiaꝝ valuas mē-
dicant/sine cūctatione p̄ponam. Cū illis nec ex sen-
tētia succedat/q̄d appetūt/nec si successerit/meliōꝝ
p̄pterea/beatioresue fiāt. Sunt igr̄ oēs stulti/q̄ ob
has cās/in regiū famulatū se se recipiunt.

Eterum cū ab inicio dixerimus/ q̄sdaz esse/
q̄ tanq̄ aīe cōsulturi/ regalib⁹ se se dedūt ob
sequiis/ extimāt. n. cōsulēdo regib⁹/ vtilitatez
rei pmouēdo/ pupilli z viduaz. tuēdo cās/ afflictis z
inopib⁹ succurrēdo/ tanto magis deo placere/ q̄nto
maiore tedio ista pagūt. Rndendū ē etiāz his/ ne q̄
stultiores sunt aliis/ sapiētiores oīb⁹ videātur/ q̄uis
neīez adhuc cōgnouerī/ q̄ nō suū aliq̄d tpale cōmodū
apud reges insectaret. Pingā⁹ tñ aliq̄e fore/ quez
sola salutis aīe rō mouerit. An ita ē/ vt hoc in curia
sibi possit obtinerē/ cōsulem⁹ ne nos viro bono/ in ob/
sego vt se regis imergat. Putabimus ne sic aīaz lu/
crēfieri mihi Hercule nō fit verisīse/ in curiis p̄ri/
cipū/ vbi tot vicia regnāt/ vbi tot irritamēta/ ab ex/
ercio virtutū subducūt/ vīz aliq̄e bonū posse p̄se/
uerare. Nanq̄ vt sessor bonus/ in eā retrogrado/ v̄/
calcitroso excuciet/ dilabetq̄ tandē/ sic vir bonus/ et
iustus/ apud reges diffluet/ vel imunitus reaz/ licen/
tia/ ac fluxu/ z tot imūditūis/ tū vicioz/ tū hoīm cir/
cūuentus declinabit a via/ z in scopulos ruet/ vento/
rū viribus actus/ z tēpestatū. qd̄ cū Plato in athe/
niēsi curia p̄spexisset/ fugere potius statuit/ q̄ inter
tot vicioz/ inq̄namēta morari. Cognoscito igit̄ te
ip̄m/ q̄ seq̄ curiā statuis/ z an platone sis maior aīad/
uertito/ an viriū plus tibi q̄ illi sit ad resistendū ma/
le cōsuetudini. oportet in curiis obseq̄ oībus. cōmūi/
care qd̄ hēs/ fuire tp̄ibus/ versare nat̄az/ z rege/ nec
nō te ip̄m huc z illuc torq̄re/ z flectere/ cū tristibus
seuere/ cū remissis iocūde/ cū senibus grauiter. cum

Quoniam

iuuenibus comiter/cū facinorosis audacter/cum li-
bidinosis luxuriose viuere. Quod nisi feceris/nec
magnus in curia/nec diuturnus esse poteris Sed re-
plicabis mihi/fortasse illū ipm Platonē/quē fugisse
curiā sup⁹ scripsi. Posterius tñ ad Dionisiū sicilig *Plato*
tyrannū puenisse/illiū fuisse/Sic est vt ais. Sed vi-
de qd obtigerit. nanq̃ vocat⁹ ab illo/per doctrinā
spēm/cū tyranni vicia corripuisset. tyranni fraude
venūdatus est. Nec is solus ex sapientibus irāz pī-
cipis exptus ē. nam z Zenonē phīm/senem admodū *Seneca*
Phalaris tyrānus/oī cruciatus genere dilacerauit.
Anaxagoras nobilis phūs/ab Anacreonte Cyprio *Anaxagoras*
ruze rege occisus ē/Boetius iussu Theoderici regis *Boetius*
interiit/Longa mora eēt/si quos viros bonos ne-
ci principes iusserint/enumerare voluerim. nec mi-
hi qspiam/vel Moysen/vel Heliseum/vel aliūz quē-
piam phōz commemorauerit/q̃si z sibi liceat/q̃ viris
diuinis pmissum extitit. nec. n. cū regibus illi man-
serūt. sed functi legatōe/quā deus eis mandauerat.
abierūt/Solus Ioseph/apud Pharaonem moratus ē: *10/45*
quē ordiatio diuinap salute populi illuc transmise-
rat/z venūdatio fraterna fatebor et Mauriciū/et
Martinū militasse/ac principibus fuiuisse. Sz ille
q̃primū xpianus cognitus est/cū tota mox legione
thebea trūcatus ē capite. hic vt vir fcūs ē/et regia
castra dimisit/z in obsequium dei se seq̃strauit. Scie-
bat. n. vir sanctus/quia pupilloz/z viduaz cā ad
principes nō egrediūtur/quia nunq̃ apud reges cā
paup̃ez defendit: quia venalis ē oīs iusticia. quia

impudicus ē oīs fmo/quia nulla mīfīcordīa. nullus
religionis zelus: nulla caritas. sed inuidia z ābitio
tīmmodo dñat. Quibūs obsistere fortissimī fuerit/
et plus diuina/ q̄ hūana sapiā. Et quīs eēt Martin⁹
īpe sanctissim⁹. possetq; sua virtute supare malici-
am/ amplius tñ militiā/ nec p se voluit seq/ nec aliis i-
mitandā suo exēplo demōstrare. nec saluator n̄r x⁹/
interrogatus qd facien⁹ eēt/ ad vitā cōseqndam. Va-
de dixit/ z regibus fuit/ sed vade inqt/ z vēde oīa q̄
hēs/ z seqre me/ nō principē/ non regē/ sed me/ nō curi-
am/ sed me inquā seqre. Videas igit tibi vir bōe/ qui
propter aīam/ seqris curiā: ne ppter curiā/ illā pdas.
q̄a multi sunt ibi laqī/ multa offendicula/ multę insi-
dię demonū. Dux ē ambitōez frenare/ auaritiā spe-
scere/ Inuidiā domare/ Iram cohibere/ luxuriā coar-
tare. Dū sp̄ inter ista verferis/ Si q̄s tñ adeo sibi cre-
ditū talentū nouit vincere/ vt ista possit/ z tanq̄ sol
īmaculat⁹ in luto versari/ si pōt picē tāgere/ z ab ea
nō inqnari/ Si pōt ignē ingredi z nō vri. nō illū curi-
am seq phibeo/ nam meritū tanto grādius asseqtur:
q̄nto piculosius militauit. Sed p̄suasus ē mihi/ nemi-
nem esse/ q̄ curiē fuiēdo nō potius vincat/ a viciis/ q̄
vicia vincet. Dociles imitādis/ vt Iuuēalis verba r̄-
censeā/ turpibus ac prauis oēs sumus/ in Genesi q̄q;
diuinū oraculū ē/ in hūc modū. Sensus. n. et cogita-
tio hūani cordis/ in malū prona sunt: ab adolescētia:
nō suaserim igit vlli in curiis īmorandū/ nā z aīa/ vt
dixi/ discrimini magno supponit: z vita sepe añ tps
amittit: qm̄ vlt principū desiderio fauebis/ ac vltro

213

suis viciis arridebis/z aiam pdidisti/vel increpabis
 malos mores: accusabisq; scelera/z in re iram princi-
 pis expetieris. Cyrus p^{sa} rex/Arpalo familiari
 suo/admodū aī caro/ob dephēsum/in se viciū/ filios
 epulādos in cuiuio dedit. Cambises ei^{de} ex caris-
 simis/q; se^o ebrietate corripuerat/filiū sagitta trā-
 fixit. Nec tu mihi Aristotē obicias summū phm.
 Alexātri magni castra sequētē: nescis enī/q; volupta-
 te hoc egerit/z an sibi libertas fuerit aliter facien-
 di. At secuti sunt Alexandrū cōplures alii. calisthe-
 nes phūs/Critus fr Callactaneus/Lysimachus mi-
 les z phūs insignis/Calistenes/dū adorari more pfi-
 co Alexandrū phibet/trūcatis manib9/z pedib9 ef-
 fossis oculis/z auribus āputatis/miserā vitā in car-
 cere ducere cogebat. Cui cū Lysimachus in reme-
 diū erumna^z venenū obtulisset/Leoni obiectus ē.
 Crito cū Alexandrū Philippi prīs laudibus detra-
 hentē redarguisset/ab eodem/vt supra retuli/in cui-
 uio ē occisus. Sūt igit stulti meo iudicio/et vt arbi-
 tror tuo/Iobānes amatissime/z q; ppter superiores cāl/
 et q; ppter aīe luc^z/suicia principis āplectūtur;q;
 niā vel qđ querūt nō inueniūt/vel p viam spinosa/z/
 z ācipitē pgūt/cū ad finē quē cupiūt tutissimis pos-
 sint/z getissimis itineribus pficisci. Esset g^o iā satis
 fcm/his q; ab iitio pposuim9: possem9 iā ep^laz clau-
 dere/Sed sunt adhuc alię q; plures molestę curialiū:
 de qbus nō erit ab re/q; breuiter mēisse. Plurima ī-
 ter dormiendū sunt tedia/Sepe in asserib9 dormi-
 endū est/in paleis/in lapidibus/nudoq; solo/in vēto/

Cyrus
 Arpalus
 Cambyses

in pluuiā/in frigoribus/Si plumas fueris affecutus/
ad pediculos/pulices/culices/z alias infētas/vel mor-
dētes/vel deterrime fetentes bestiolas/te prepara-
nūq̃ solus dormies. nisi cū sociū cuperes: lintheamē-
na immunda/fetida/lacerata/et quibus nuperrime
pestilentia sunt mortui/tibi dabuntur. Comes adiū-
get scabiosus/q se tota nocte fricabit/alius tussita-
bit/alius fetido flatu te perurgebit. Interdū est le-
prosus tibi coniacebit. Alius frigidus est/et vesti-
menta ad se rapit. Alius febre calidus/z lodicez cū
oī tegmēto sup te iacit. Semp vel ille tibi molestus
erit: vel tu illi videberis tediosus. dormit̃ freq̃nter
in cōi. vbi vel. x. sunt/vel. xx. vbi vn⁹ stertit/alter
pedit. alius calces iactitat. nūq̃ an mediū noctis ē
silentiū. Veniūt ebrīi dormitū/psabulātur/garriūt:
raptant/rixant̃/pugnāt/et se inuicem cedūt. Surgūt
mingētes/sepe apud stabula sunt cubicula tua/et e-
quos fremitates/vel se mordētes audis. nūq̃ scies v-
bi iacere debeas/nisi dñi dormitū iuerint: Sūt in di-
uersorū multi adueng/multi ignoti/z vita curialiū
plerūq̃ in hospiciis publicis fitur. Vbi otinuo furs
timēdi/vel formidādi siccarīi sunt. neq̃ res tuas vn-
q̃ tam diligēter custodies/quin aliqd detractū repi-
as. nā et ipsi fures in thalamo tuo dormiēt/et te sol-
pito assurgēt. resq̃ tuas sub te q̃q̃ iacētes eripient.
Adsunt meretrices/ancille/lenones/ioculatores/lu-
sores/pasiti/q iurgia otinuo pludūt. tantusq̃ clamor
exoriū/vt ne dū dormire. sed nec q̃ppe te ē loq̃ntez
sociū intelligere q̃as. Adde loq̃citātē eorū q nocte

Longa est nunq̄ quiescunt. Absentem cantat/ami-
cam: vt Flaccus ait/multa plusus/vappa/nauta atq̄
viator. Nulla dormiēti ges dat̄: q̄ si vnq̄ rumores/z
alia mala somnus viceret/ac oculos claudere ceper-
is: euestigio reuocaberis/z aliq̄ casu surgere opelle-
ris. credo te ista millies exptum. Ideoq̄ sum breui-
or. Sed alia accipe/que inter hospitandū sunt tedia:
Marescallus orandus est/ac p̄tio oducendus Rogā-
diq̄ serui eius/z alliciēdi muneribus/vt hospitū ti-
bi tollerabile p̄beant. qđ si p̄miserint/non tñ imple-
būt: teq̄ vel in remotissimis locis/vp̄ in fetidissimis
ganeis collocabūt. Interdū z honestū locū/quē de-
dit/vt deferas/z alteri cedas/minis/ac vi coget. Sed
esset tollerabile fortasse/Marescallo caput inflec-
tere/c9 est offm nō inhonestū. At sordidos hoies se-
qui/atq̄ his supplicare/z offerre pecunia:z grauiissi-
mū est. Nec tñ hoc potes effugere/naz et coquis/et
p̄istoribus/z frumētariis/z bladi/viniq̄ distributo-
ribus humiliare/vt te humilies o:z ip̄o:z beniuo-
lentiam emere. Quid hostiarium referam. heu q̄/
tiens ille vlnas in pectus detrudet tuū. quotiēs te
pugno/vel calce repellet: quotiēs vbi te viderit ve-
nientē/portam que patebat/statim recludet. Quo-
tiens te excluso/quis auxz dederis/vel mimum/vel
scurram/vel emulū tuū intromittet. quotiēs tibi
vel dormire principem/vel in osilio esse/vel egrota-
re mentiū. Quid de motu castroz/dicam. quis tor-
menta/que nunc incidūt possit enumerare. Quanta
eq̄z est cura/q̄nta armoz: quot vrgent angustie.

Transeunda sunt alta flumina/pontes ancipites/as-
cenden di. Egstandū ī tenebris/in pluuiā/in vento:
in niuibz/in luto/in glacie/in fluminibus/in spinis/
in nemoribus/in saxis/in p̄cipitiis/in abruptis colli-
um/inter latrones/inter hostes. nūq̄ certus ē prin-
cipis recessus. fama nōnunq̄ vagat̄ in crastinū eē ca-
stra remouēda. Cūq̄ accinct⁹ es/vie: mutat̄ opio/q̄
si forte ipatus fueris/repēte fiet recessus. ibitq̄ cū
paucis. z seq̄ pene festinant̄ oēs iubebit/īdē tūc po-
tissime/cū vel egrotabis/vel medicinā sumpseris/vl
sanguinem diminueris. Aut eq̄ aut famuli tui mī⁹
dispositi fuerit. Si q̄s z standi/vel recedendi certitu-
dinem h̄re voluerit/ex cauponibus/vel meretrici-
bus melius instruet̄ q̄ ex aliis/nūq̄ quo sit eundum:
scies/nisi postq̄ pueneris. Credit̄ summa luce rex a-
bitur⁹/tūc q̄ oēs in eqs expectāt/z ad meridiē vsq̄/
tam muli q̄ eq̄ z currus onerati manēt: sepeq̄ onera/
tanq̄ decepti deponūt. cū vero iter arreptū ē in his
locis potissime mansio fit. vbi nec vina sunt/nec ci-
baria/nec in q̄bus recipi q̄as diuersoria. vbi vero vi-
berti oīa suppetūt. nūq̄ p⁹ biduū castra manebunt:
Est. n. regibus tediū/q̄tiēs multitudinē letā audiūt:
Cōtra vero ex āgustis/afflictōeq̄ plebis/solatia su-
scipiūt. Ideo nōnunq̄ mille passus pficiūcū. Interdū
gn̄q̄ gita millia passus obābulabūt. Gaudebūtq̄ cū
te/vel familiarē pdidisse/vel equū accipiet/vel cum
te p̄cipitatū in flumina/vel frigore obriguisse/vel
estu defecisse cognouerit. Cū ipsi z cōtra frigus/et
cōtra calorē armati exierint. In castrorū p̄terea

processu/quot p̄ssure sunt/quot calces/quot trusio-
nes/quot casus/quot irrisiōes/quot blasphemie/nūc
tuus equus aliū cedit. ⁊ in te culpa refer̄ nūc tuus
lēdit/ ⁊ afficeris dāno. litigāt inuicē famuli/ ⁊ in bel-
lū descēdūt dñi/ interdū suare ordinē ⁊ nūc q̄ cede-
re loco/ licet festinandū ē/ cū alii festināt/ tardādūq̄:
cū alii tardāt. nec p̄pe te ierit/ quē velis amicū/ nec
ad eū/ vbi sit poteris ire. Si quo casu cecideris/ nēo
te colliget. sed vniuerso exercitu calcaberis/ ⁊ tam
tu q̄ equus in puluerem redigeris. nūc in locis pa-
lustribus/ ⁊ in luto castra ponūtur. nūc in arena lo-
coq̄ stereli/ ex quo nec lignatū/ nec aq̄rum/ absq̄ ma-
gno discrimie p̄gredi q̄as/ tūc aut estas erit/ ⁊ calori-
bus exureris/ cicadis obtūderis/ culicibus mordebe-
ris. sp̄pentibus intoxicaberis/ fetoribus ac ex hala-
tiōibus pessimis cruciaberis. Aut ē hiems/ ⁊ tecto
atq̄ vestib⁹ nudus p̄ibis. q̄ si tu forsan euaseris/ fa-
muli tñ/ ⁊ eq̄ sup̄esse n̄ poterūt. Adde cum p̄pe sunt
hostes/ maiores molestias. nūc vitādos lapides/ nūc
sagittas timēdas/ nūc fures formidādos. nunc latro-
nes/ nunc insultus ē faciendus in hostes/ nūc cauē-
dum ē ne hostes ipsi officiāt insultātes. In armis e-
dendū est/ in armis dormiendū/ sp̄ in vallo castroz/ ⁊
in portis excubie sunt hñde. nūq̄ hora geta ē/ nūq̄
in pace manere l̄. nūq̄ tube/ nūq̄ cornua tacēt/ nū-
q̄ insidie cessant. Quotiēs itur ad muros/ vel cū du-
o occurrūt exercitus/ q̄nta trepidatio ē. q̄t clamores.
nūc erigūtur machine/ nūc ferūt tribuli/ occurrunt
Iacula/ fodūtur missilibus scuta. Corruscant enses.

sub illo equus occidit: hic confossus telo/ruinā minatur.
Illi caput auferit: huic manus amputatur. quidam calcant
inter equos/quidam in foueis iacet exagres/mille facies
mortis/vbiq; videntur hic misericordia est/nō benigni-
tas/nō humanitas. Sed ille vir bonus/illes miles egregius/
ille fortissimus creditur impator/quod plures sua manu ne-
cauit. quod cruentum gladium ex plurimorum virorum iugum e-
duxit. Sunt equitres pugnes/sunt pedestres/sunt naua-
les/sunt murales/vbiq; res sunt horrende/z facies in-
ferni similis. nihil ibi lucrari/absq; iniuria potes
nec tua sunt: quod bellis quicquid iniustis/vt ferunt omnia
bella/quod inter domesticos fidei committunt. Perdere autem
illic/nedum res/sed vitam z animam potes. nec tute vitam
posse bellum confidas/in quo tuus rex interfuerit. nō
se mare vitaturus. speret/cum rex nauigauerit: aut co-
mittendus rex est/aut amittendus/inter tot/tantasq; dif-
ficultates/aut iuuenis est/z sufferre insolitas res nō
potes/aut antiquus/z deficientibus viribus/nec inediaz/
nec sitim/nec laborē sustinere vales. Preterea mor-
bos/quod dum sic agimus nos aggrediuntur/quibus coacti:
vel in via deserimur/vel inter ignotos plerumq; die
claudunt/quod domi manentes/per multos annos vivere potu-
issent. Sed redeamus iam in vrbes. sumus in aplo. spa-
ciososq; locos/quescat curia/deerunt ne propterea crucia-
tus/an non fiet indies noua edicta/z constitutio noua/quibus
ut te coactes singulis diebus/de nouo incipies viue-
re. Siue rex sedeat/siue stet. tibi tamen semper erit
standum. nec ullam tuis tibiis poteris dare quie-
tem. Sed nonnunquam sedens temerarius iudicaberis.

Quid vero in stipendiis exigendis / quanta morositas /
quantaq; diminutio ē / nūq; in tēp; dat / nūq; integrū / nūc
ad istū / nūc ad illū remitteris / diuersisq; mēdatiis e-
luderis: multa sunt pp̄r q̄ magnifico Gaspi cācella-
rio teneor / S; in hoc q̄p / sue magnificētis sum obno-
xius: q̄a me n̄ patiū solario meo frustrari / sicut alios
video: q̄ suū genū fraudātes / nūq; stipē recipiūt: ni-
si distributorē donauerūt / nec vllus ē / q̄ tā clara quē-
tōis sue capitula faciat: vt ad volūtātē officialiū / nō
recipiāt interpretatōez / q̄ sunt oēs auri corrosores: s;
iā de necessariis aliqd dicam / q̄ et ip̄i curialiū tor-
mēta exaugēt / nūc hoc / nūc illud īpetrari sibi poten-
tes sunt: q̄ ex gr̄a p̄cipis p̄mouere p̄pinqs possent:
S; tales sūt / z osanguinei / vt vel eis bñfacere nō au-
deat. vel si audeat / infamiā populi / z īdignatōez sup̄
se dei sustineat. qd q̄ amorez in se p̄cipis nēo vez
asseq̄. nāq; vt Socrates / in eo quē de regno scripsit /
libro testat̄: P̄cipes neminē / nisi in cōsulto q̄daz īpe-
tu diligūt: q̄ si quē amāt / nō vt amicū diligūt. Inter-
pes. n. amicicia n̄ sūt. S; eo mō amāt / q̄ z canes / z eqs
diligūt: fructū vt exiñ suscipiāt. qd dixi / erraui cer-
te m̄p̄to pl⁹ eq⁹ / aut cāis / q̄ hō diligūt. mortuo q̄ppe
viro / mox vir ali⁹ adē / q̄ locū defūcti magnis p̄cib⁹
sibi dimitti postulat. ac cāis / p̄ eq̄ mortui vice n̄ sup-
plebit ali⁹ / nisi v̄p̄ ēpt⁹ p̄tio / v̄p̄ gr̄a / p̄az adhuc dixi:
cū nedū n̄ dolēda / p̄ optāda mors tua p̄cipi sit: q̄ di-
uti⁹ fuisti. aut. n. p̄ lōgis obsequiis n̄ te r̄mūerauerit:
z soluit obligō morte tua / dulceq; suo ex ore sōabit.
Ach si mortuus non fuisset homo ille / magnis eum

muneribus donassem. Aut largitus ē tibi plurima:
q̄ te mortuo recuperare se sperat. vix. n. hodie diues
aliquis moriū. cui principes nō succedāt. Sed audi iaz
q̄t iminent tibi molestie/ ppter psonam principis. ra-
ro ne dū inter principes sed inter priuatos q̄q̄ vir
bonus reperitur. Cicero in diuinatōm libris. Si q̄ ra-
rissime fiūt mōstra putāda sunt ingt/ magis mōstraz
erit vir bonus/ q̄ partus mule/ Astipulat huic sentē-
tie Iuuenalis/ q̄ licet prius dixisset/ Rari qppe bōi
vix numero sunt totidem/ quot thebaz porte/ vel
diuitis hostia nili. Postea tñ/ quasi septē repiri non
possent/ amplius se restrinxit/ dicens. Egregiū/ st m̄
q̄ virum/ si cerno/ bimembri vt monstrum puero/ z
miranti sub aratro/ piscibus inuentis/ z fete compa-
ro mule. Nec diuina scriptura remissior est. Si qui-
dem apud Paulū pphete verba relata sunt: Est autē
deus verax/ omnis homo mendax. Et itez scriptuz
est/ quia non iustus quis q̄ non ē intelligens/ non est
regrens deum. Ac rursus/ non est qui faciat bonuz:
non est vsq̄ ad vnū. Vides vt oratores/ ac poete/ cū
sacra scriptura recordāt. vides ne vt rari boni. mali
vero infiniti sunt. Si ergo rex tu9 malus fuerit do-
lebis eius infamiā eiusq̄ viciis cruciaberis. Si aua-
rus ē angeris/ q̄a nec te p̄miat/ nec alios bñmeritos:
Et q̄a p̄ima negligit/ ne sūptū faciat si liberalior ē
times/ ne pfusiōe n̄ia oblimet erariū. Si crudel̄ ver-
eris ne in te/ tuosq̄ seuiat. Si pius/ egre fers. quia
non vl̄ciscitur iniurias. Si audax/ pericula reformi-
das. Si vecors/ hostibus iuides/ q̄ sibi semp insultāt.

vir bonus

Si loquax multiloquū esse nō absq̃ peccato cognosces.
Si tacitus dicis quia nec amicos nec seruitores ver-
bis scit retinere. Si vinolentus accusas ebrietatem:
Si vino nō vti q̃a parū sit letus grauaris. Si luxu-
rie cultor est doles quia plurimis iniuriat si femi-
nas fugit dicis nō esse virū. Si paucos ad se admit-
tit displicet tibi inter illos nō esse si cōis ē oīb9 ira-
sceris q̃ tam reliq̃s q̃ tibi sit familiaris. si enim ex
pte bonus ē qd̃ monitū fuerit cū tu sis malus do-
les quia tuis viciis nō alludit. Aut si tu quoq̃ sis bo-
nus quē admodū ē difficile dolebis principi bono n̄
arridere fortunā: semp̃q̃ anxius eris suo statui. e-
grotabis cum eo. qm̄ nō tam filio suo pater afficiū-
q̃ bono principi bonus seruus. Cui et si fortuna fa-
uerit nūc mutationē. nūc insidias times nec dormi-
es vnq̃. nec vigilabis in pace. Est insup̃ magna vir-
o7 recreatio mētis secessus. cū se aliq̃s retrahit in
solitariū locum. ac vel meditatur vel legit vel scri-
bit. totūq̃ se musis prebet. Et nunc Platonem nunc
Aristotēdem. nunc Tullium. nunc Virgilium. nūc
alios doctores iam dudum mortuos sed fama viuē-
tes et scriptis alloquitur. Sed hac voluptate priua-
ri sunt Curiales qui semper in ocio sunt. in clamori-
bus in tumultibus. si tibi nō nūq̃ particulam mensē
delegeris. in qua vel legas aliquid vel scribis. mox
aliq̃s instabit q̃ te vexet. z si alii cessauerint non ab-
erit dispensator. qui prope te cōputū faciat. graq̃
moveat. nusq̃ tibi angulus patebit quietus: in quo
possis cū scipione dicere nūq̃ minus solus q̃ cū solus.

oportet te priscis illis sanctisque viris carere. atque in-
ter homines vivere quos rectius bestias omni virtute ca-
rentes appellaueris. Sunt qui dicunt filios suos id
circo principibus tradere. ut mores ediscant. fiatque
virtute persistentes. Melius diceret ad intelligendam
malitiam turpitudinemque discendam se filios transmissis-
se. Sunt enim in curiis vitiosissimi iuvenes. immones in-
honesti. ille luxuriam commedit. ille voracitatem. ne-
mo de virtute se iactat. sed aut virginem violasse. aut
stuprasset nuptam aut emulum occidisse. aut rapina sese
aliquid nactum gloriabitur. quod scelera sic adolescentel imitantur.
atque imbibunt. ut nunquam postea dimittant. nec te pu-
tes adolescentem pudicum sobrium. verecundum et bene mor-
atum. apud principes inuenire. omnes huiusmodi sunt. quales
magistri. verum est. non quod Terrentius ait. ad peiorem ple-
rumque partem animam applicari. Si quis ad eam rem magistrum
fortitus sit. improbum. sic natura iubet. velocius et citi-
us eos corrumpunt exempla mala. cum animam magnis aucto-
ribus subeunt. Refero maxime deo grates. quod mihi iam
viro sequendi principes animam tradidit. cum iam a peniti-
bus virtutes aliquis sic acceperam. ut amplius amittere
non possem. quod si aliud non est hoc saltem habeo. quia non
nullas didici litteras. quare enim omnino ignarus. si pueritia
meam curia suscepisset. Est enim in Curiis princi-
pum vitiosum litteras nosse. Et probri loco duci-
tur disertus. Est itaque magna litteratorum mole-
stia. cum se contempni per omnia viderint. et res
maximas ab istis dirigi. ne dicam ego negligi. qui
vix inter manus et pedes. quot habent digitos norunt.

in curiam doctos/ac latine loquentes venisse videt:
 quos ipsi nequunt intelligere: quid p̄terea de consci-
 entia tua dicam/ q̄ sp̄ ingeta est/semperq̄ te mordet:
 cū tu te scias multis vitioꝝ illecebris ingnatū. nul-
 lū grauius Sulpitiū/ vt Seneca scribit/ quā p̄sciaꝝ. hīc
 Iuuealis/ cū tñ hos tu euasisse putas/ q̄s diri conscia
 facti/ mens h̄z attonitos/ z surdo verberare cedit. Oc-
 cultū q̄tiens aīo tortore flagellū/ penaq̄ tam uehe-
 mens/ ac multo seuior illis/ quos z cedicus grauis in-
 uenit/ z Rhadamantus nocte/ dieq̄ suum gestare in
 pectore testem. Sed audi obsecro Ciceronem p̄ sex-
 to rosio. Cui⁹ hec/ si mei/ verba sunt/ sua quēq̄ frau-
 et suus terror maxie vexat/ suū quēq̄ scelus agitat:
 amentiaq̄ afficit male/ cogitatōesq̄ p̄scieq̄ ai terrēt:
 ee sunt impiis assidue domesticęq̄ furie/ q̄ diesq̄ no-
 ctesq̄ penas pentū a cōceleratissimis filiis repetāt.
 Quaq̄ te vertis/ oblocutōes de rege/ de p̄siliariis q̄
 te ip̄o fiunt/ cū vel nimis subditi grauant/ v̄l hostes
 instant/ dum curia in choreis est. aut in venationi-
 bus occupata. Nullum inter res mundanas maius
 munus est/ hominibus a deo concessum: vt Cicero
 dicit/ q̄ amicitia. At hoc bono tam suauī/ tam utili/

Amicitia

Cui

Si humiles/ebrii sunt/et nebulones: in nullo virtus
est aliq/ quā mille vitia nō mittent. Arduum est in
hac hoīm colluue/ vix amicitia dignū repir: q si qf
inuentus fuerit bonus/ vel regi n placebit: vel mag-
natibus/ nec eius vti beniuolētia poteris: q nō l3 in
curiis hre omeritiū/ inter illos/ q nō sunt accepti. vi
debisq nōnunq illos/ quos diligis/ z q tibi sanguine
sunt iūcti/ ad suppliciū rapi/ z quis difficile sit tace-
re/ cū doleas/ nec cōgri poteris/ neq hiscere. Sepēq
cū illo ouersari cogaris/ q tibi/ vel p̄rem/ v̄p m̄ez oc-
ciderit. Si eius oditōis fueris/ vt famulatū possis te-
nere. Inuenies seruitores tuos ebrios/ gulosos/ rixo-
sos/ insolētes/ imemores/ negligētes/ inertes/ adulter-
os homicidas. Si rursus tu alteri famuleris/ dñm a-
uax/ qrelosū/ inuidū/ temulentū/ loqcem reperiēs.
Discurre p oēs curiē status/ q otenti cōsiliarii sunt.
suis consiliis/ nō acqescere principes. Quid aiūt cā-
cellarii/ cū eoz lre ad honorē rgis/ z vtilitatē scrip-
te transire n pnt/ nisi correpte/ z ex bono in malum
mutate. Quid mgrī curiē/ z marescalli/ dū obediē-
tiam nō inueniūt. qd magistri camere/ dū eoz opu-
ta corripit. qd capellani dū in celebratōe diuioz
offōz suspēdūt. qd medici/ dū negligisana/ z nociua
rcipi cernūt. qd milites/ qd cubicularii/ qd tubicīes/
dū stipendia sibi negant. qd coq/ q nil pare sine rep-
hensione pnt. nullus ē cui nō sint infinite molestie:
atq vt breuiter dicam/ per multas tribulatiōes in-
trant iusti in gloriā dei. Curiales vero/ cum mul-
tis cruciatibus/ acquirere sibi gehennam student.

inuitus
Nihil de clericis/z religiosis dixerim: qui cum Ioseph palliū/cum Matheo theoloniū/cū Iohanne sindonem/z cum samaritana cupiditatis hydriam iussu sunt relinqre Taceo z illos/q necessario/z inuiti sequuntur curiam: nam vt Cicero pro sexto Roscio dicit: quod ego inuitus/z necessario facio/nec diu/nec diligēter facere possum. Credo iāz me pmissioni meę satisfecisse: quia stultos eē pbaturz dixi: oēs q aliaz vitam hñtes/in qua possint se honeste traducere/curiarum molestias sequerentur.

CONCLUSIO.

Quod cum ita sit/relinquamus hoc pelagus ingētū: nosq in aliam vitam redigamus. Namq si pacem cupimus: si ocium diligimus/si nobis viuere volumus: Si salutem anime querimus: fugienda sunt nobis atria regum/et aulici tumultus/in quibus nec requies/nec bonarum artium exercitatio/nec virtutis amor aliquis regnat. Sed auaritia tantuz libido/cruelitas/crapula/inuidia/et ambitio dominatur. quibus viciis/qui sit deditus/nullo se poterit argumento tueri. quā apud viros doctos/z malus esse conuincat/et stultus. Vale vir nisi ex curialibus vnus esses: meo iudicio prudēs. Pridie kps Febru. anno Salutis. MCCCCXLV. ex Priich.

Libellus Eneę Siluii De curialium miseriis Finit. Anno Salutis. MCCCCLXXV.

hic liber est meę Iulianę quingentę pręsentis: vñss Iuris
minimę Doctrinę. Anno Salutis MCCCCLXXV.
Romę. Empus Hono Calendas Quiniles.

